Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 182. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1956. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 182. VOL. LXIII.

СТІВЕНСОН ЗАКИДАЄ ПРЕЗИДЕНТОВІ ПРОМОВЧУВАННЯ ФАКТІВ

ПІДТРИМУЄ СВОЄ ДОМАГАННЯ ПРИПИНИТИ ПРОБНІ АТОМОВІ ЕКСПЛЬОЗІЇ ТА СКАСУВАТИ ОБОВ'ЯЗКОВУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

Сілвер Спрінґ, Мериленд. — Демокартичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон у своїй промові атакував дуже гострими і колючими словами президента Айзенгавера за його промову, виголошену на телевізійній стації, в якій він, на думку Стівенсона, надто рожево представив політичну ситуацію в світі. Стівенсон твердить, що Айзенгавер повинен навіть під час виборчої кампанії говорити більш щиро, а не подавати людям до відома тільки „половину фактів в таких важливих справах як війна і мир". Стівенсон твердив, що „нефортунний" був вислів Президента про те, що „в світі панує мир". Президент, казав Стівенсон, живе „в світі ілюзій", які він плекає ще від Женевської конференції, на якій нібито по думці Айзенгавера, настало злагіднення політичного напруження в світі, а чого в дійсності не було. Айзенгавер, казав Стівенсон, відкинув його пропозиції, щоб ЗДА перебрали провід в ділянці припинення пробних атомових експльозій і зменшення збройних сил та припинення обов'язкової військової служби. А тим часом — це, на думку Стівенсона, дуже поважні проблеми і над ними не можна так легко перейти до денного порядку, як це зробив Айзенгавер. Говорячи про те, що Президент виявляє тільки половину фактів, Стівенсон згадав про те, що Айзенгавер говорив про „вільний В'єтнам", але не згадав того, що половина тієї країни попала під комуністичне панування. Айзенгавер твердив, говорив Стівенсон, що демократи подарували були Формозу комуністам, а в дійсності президент Труман вислав був 7-му американську фльоту для оборони Формози. Президент сказав, що ми закинули старі методи в закордонній політиці, але не згадав про те, що тепер діється в Африці (Єгипет) і на Середньому Сході (Ізраїль). Стівенсон твердив, що Президент вже давніше любив не говорити повної правди про закордонні проблеми, бо саме тоді, коли Айзенгавер твердив, що ЗДА здобули ініціятиву в закордонній політиці, вигринула була проблема Індо-Китаю. Не „запанувала нова ера" і після Женевської конференції, як про це твердив тоді Айзенгавер. У своїй промові Айзенгавер не сказав нічого про те, що СССР в останніх місяцях став сильною ногою на Близькому Сході, про що довгі століття мріяла царська Росія. Проблема миру, яка була віссю промови Айзенгавера, на думку Стівенсона, не повинна бути виборчою проблемою, бо миру в світі бажають не тільки республіканці, але й демократи.

Спілка Сталеварників підтримує Стівенсона

Лос Анджелес, Каліфорнія. — Делегати Спілки Сталеварників, які зібралися на конвенцію в Лос Анджелес, одноголосно заявили, що в виборах будуть підтримувати демократичного кандидата на президента Адлея Е. Стівенсона. Це сталося після того, як до делегатів телефонічно промовляв Стівенсон із Вашингтону. Стівенсон сказав, що республіканці не мають права хвалитися тепер тим, що мінімальну платню за годину праці збільшено до одного доляра, бо в Конгресі Президент пропонував збільшення тільки до 90 центів. Голова Спілки Сталеварників Дейвід Дж. МекДоналд заявив, що члени його спілки складуть свої пожертви на те, щоб перемогли демократичні кандидати. Стівенсон говорив і про те, що президент Айзенгавер не здійснив обіцянки виборцям і не змінив робітничого закону Тефта-Гартлі. Конвенція Сталеварників найбільш оваційно вітала промову демократичного сенатора Джана Ф. Кенеді з Массачусетс.

Республіканці організують „Клюб Юньйорів" для вибору Айзенгавера

Вашингтон. — Республіканці вирішили зорганізувати „Клюби Юньйорів", які мають помагати вибрати Айзенгавера на президента. До цих клюбів належатимуть хлопці і дівчата, які ще не мають виборчого права. Вони повинні впливати на своїх батьків і матерів та на старших осіб із свого довкілля, щоб всі зареєструвалися та щоб голосували на Айзенгавера. Керуватиме цими клюбами містоголова Республіканського Крайового Комітету панна Берта С. Едкінс, а директоркою буде пані Бавден Ворд із Кінґвуду, Вест Вірджінія. Панна Едкінс сказала, що молоді хлопці і дівчата — це завтрішні виборці, і треба використати їхній ентузіязм, який вони мають для Айка. Члени „Клюбів Юньйорів" будуть роздавати виборчу літературу та будуть сидіти біля дітей, яких батьки підуть голосувати.

В АМЕРИЦІ

● **Демократичний кандидат** на президента Адлей Е. Стівенсон не міг слухати промови Айзенгавера, яку передавали телевізійні й радіові стації, бо вже наперед умовився з малим товариством, в якому була і вдова колишнього віце-президента Албен Барклі, піти в той час на музичну комедію „Ліль Абнер" в Національному Театрі в Вашинґтоні.

● **Учителька Міддрет Лі** з Пало Алто, Каліфорнія, ще 31-го травня 1955 року дістала в клініці застрик і з того часу лежить непритомна. Чоловік цієї жінки домагався 500,000 долярів відшкодування, але федеральний суддя в Сан Франсіско признав йому тільки 290,000 долярів. Цей вирок має ще затвердити Вищий Суд. Учителька Лі є матір'ю 4-ох дітей.

● **Італійський кардинал** Ернесто Руфіні із Палермо посадив дуба в семінарії св. Йосифа, Нюйоркської Католицької Дієцезії. В цій семінарії є такий звичай, що всі гості-кардинали садять на її подвір'ї пам'яткові дерева. З кардиналом Руфіні був і нюйоркський кардинал Френсіс Спеллман.

● **У Мехіко Сиcті, Мехіко,** відбувається Панамериканський Конґрес геронтологів, в якому бере участь понад 100 науковців із ЗДА, Англії, Еспанії та країн Латинської Америки. На конґресі обговорюється проблеми старшого віку.

● **ЗДА висилають до Тунісії** 45,000 тони пшениці, як „дарунок від американського народу", бо в тій африканській країні відчувається недостача харчів.

● **Президент** кубинської республіки Ф. Батіста висміяв поголоски про те, що військова експедиція кубинських революціонерів із закордону має змінити теперішній уряд на Кубі. Хто знає про збройні сили того острова — той не буде брати поважно таких смішних погроз, — сказав Батіста.

● **Сіоністична Організація** в ЗДА матиме свої річні збори від 4-го —до 7-го жовтня в Ню Йорку в готелі „Вашинґтон". В зборах має взяти участь 1,200 делеґатів і на них промовлятимуть віце-президент Ричард М. Нiксон і демократичний кандидат на віце-президента сенатор Естес Кіфовер.

НІКСОНА ПРИЙНЯЛИ ДО ІНДІЯНСЬКОГО ПЛЕМЕНИ

Під час виборчої поїздки віце-президента Ніксона по 32 стейтах ЗДА вітали його урочисто індіяни племени Шуто в Рено, Невада. Ватажок цього індіянського племени „Громове обличчя" проголосив Ніксона почесним членом племени Шуто, вручуючи йому індіянську пір'яну шапку.

Ніксон атакує Кіфовера за очорнювання Айзенгавера

Спойкен, Вашингтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон у своїй промові заатакував демократичного кандидата на віце-президента — сенатора Естеса Кіфовера за те, що він твердив, немовбито президент Айзенгавер „з усіх сил працює проти того, щоб добре жилося бідним людям". Ніксон твердив, що промови Кіфовера стоять на дуже низькому рівні, і тому демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон повинен від них відпекатися. — Ніксон у своїх промовах відповідає безпосередньо на атаки демократів проти уряду, бо Президент говорить у своїх промовах тільки про здійснювання програми свого уряду і не називає демократичних кандидатів поіменно. — Ніксон один день побував в стейті Айдаго, де своїм виступом хотів підтримати республіканського сенатора Германа Велкера, хоч той часто критикував закордонну політику уряду Айзенгавера. Ніксон заперечує те, що уряд роздає природні ресурси країни приватним фірмам, як про це твердять демократи, бо уряд підтримує приватні підприємства, які діють в дусі американської економічної філософії, і які краще ведуть свої підприємства, ніж це робили б державні фірми.

Айзенгавер старається в Айові здобути фармерські голоси

Бун, Айова. — Президент Айзенгавер 20-го вересня почав свої зусилля в тому напрямі, щоб здобути 161 голос електорів на Середньому Заході в чисто фармерських стейтах. Він виголосить свою першу промову на Крайових Фармерських Змаганнях в Нютоні, в повіті Джеспер, Айова. На цих змаганнях має бути коло 100,000 фармерів, які 21-го вересня слухатимуть Айзенгавера, а найближчого дня до них промовлятиме демократичний кандидат Адлей Е. Стівенсон. Президент прибув до Айови з дружиною, на летовищі вітала його юрба коло 2,500 осіб. З летовища Ди Мойн Президент від'їхав автом до Бун, де живе дядько пані Айзенгавер Джосеф Карлсон, в якого Айзенгавер переночує. По дорозі вітали Президента численні глядачі, які чекали на його приїзд. Юрба глядачів приязно вітала Айзенгавера, і видко було, що вона не була до цього спеціяльно зорганізована. Але журналісти підкреслюють, що в 1952 році було більше ентузіязму серед юрби, як тепер. Але в місцевості Оґден видко було більше людей і справжній ентузіязм. В 1952 році Айзенгавер здобув був 153 електоральні голоси з тих стейтів, а Стівенсон тільки 8.

Сніг і мороз в північних стейтах

Ню Йорк, Н. Й. — З північного заходу надійшла хвиля холоду, і внаслідок цього в деяких місцевостях впав сніг, а температура впала нижче замерзання води. У Фрейзері, Колорадо, термометр показува 14 ступнів Фаренгайта; в Аркейд, Вайомінґ, — 31 ступнів, в горішній частині стейту Ню Йорк також був мороз. На вершку гори Вайтфейс в Адірондакс впав такий грубий сніг, що треба було тимчасово закрити меморіяльну автостраду. Щотільки починається астрономічна осінь, а природа приносить перші подуви зими. Холодніша від нормальної температури передбачена і на кінець тижня.

Колишній директор Портової Комісії обвинувачує спілку портових вантажників

Ню Йорк. — Колишній екзекутивний директор і головний дорадник Портової Комісії Ню Йорку і Джерзі Сити Семюел М. Лейн надіслав на руки Джорджа Міні, президента АФП-КІО, листа з протестом проти переговорів із спілкою Міжнародна Асоціяція Портових Вантажників в справі її прийняття до АФП-КІО. Лейн стверджує в своєму листі, що згадана спілка не може належати до робітничого фронту, бо вона не прочистила свого провідного складу із шахраїв і негідників і що одині зміни, які в цій спілці відбулися — це ті, що їх перевела силою Портова Комісія. Із проводу спілки портових вантажників — заявляє Лейн — не усунено ні одного урядника із кримінальним минулим і рекетири далі мають у ній вирішальний голос. Свого листа Лейн вислав Джорджові Міні у зв'язку з конференцією, скликаною на п'ятницю цього тижня, в справі прийняття спілки портових вантажників, що її очолює капітан Вільям В. Бредлі, в члени АФП-КІО.

● **Суддя суду для малолітніх** Алберт А. Валдман в Клівленді заявив батькам, що вони не сміють потурати примхам своїх доньок, які вже в 12 років мають своїх хлопців-приятелів, з якими „мусять постійно ходити", бо інакше інші дівчата „вважають їх за старих панянок". Суддя заявив, що при цьому неминуче виникає шкідливе потрійне „д" — „дейтінґ, дрінкінґ і драйвінґ" (рандеву, пиття і їзда автом).

● **У комуно-китайській** в'язниці в Вучанґу помер ще в січні 1955 року о. Роберт Ґерра, італійський монах чину ОО. Францісканів, у віці 65 років. Вістка про це щойно тепер дійшла до католицьких кіл в Гонґ Конґу від швайцарської місії в Пейпінґу.

У ЛОНДОНІ ЗБЕРЕЖЕНО ЄДНІСТЬ МІЖ КОРИСТУВАЧАМИ СУЕЗЬКОГО КАНАЛУ

РІШЕНО ПОКЛИКАТИ ДО ЖИТТЯ „КООПЕРАТИВНУ АСОЦІЯЦІЮ КОРИСТУВАЧІВ СУЕЗЬКОГО КАНАЛУ"

Лондон. — Найбільшим успіхом другої Лондонської конференції 18-х держав у справі Суезького каналу стало збереження єдности між отими державами — підкреслюють пресові коментарі. У другому дні тієї конференції, в ході нарад над проєктом, що його представив державний секретар Доллес про створення окремої організації користувачів Суезького каналу, дійшло до згоди настільки, що мабуть негайну згоду на приступлення до нової організації дадуть 17 держав, а тільки один Пакістан відмовився, при чому передбачають і його приступлення в короткому часі. Взагалі, створення організації, яка матиме скорочену назву „САСКУ" („Кооператорів Ассосіейшен оф Суез Канал Юзерс"), не було б проголошене вже на Лондонській конференції, а тільки ухвалено б проєкт статуту тієї організації, який пішов би на затвердження всіх заінтересованих держав. Після прийняття трьома великодержавами, в ім'я збереження єдности між членами конференції, багатьох поправок, нова організація мала б характер радше дипломатично-політичний, як практично-технічний. Себто, це було б тіло, яке було б уповноважене перевести переговори з Єгиптом; висловлено думку, що ця організація може дістати авторизацію від Об'єднаних Націй, як репрезентант величезної більшости користувачів каналу. На чолі організації стояла б Рада із сімох (між ними три західні великодержави), яка покликала б генерального адміністратора. Тільки на той випадок, коли б виявилось, що теперішне єгипетське управління не дає собі раду з корабельним рухом на каналі, САСКУ створило б негайно технічний штаб, який прийняв би на службу потрібних фахових лоцманів. Централя САСКУ має буцім-то міститись в Римі. Учасники Лондонської конференції висловили думку, що єгипетський президент Нассер, згадавши в своїй ноті з 10 вересня про потребу створення „тіла для переговорів" (дармацо таке „тіло" мала б, за Нассером, покликати конференція 45-х держав), признав тим самим, що він бажає собі переговорів. Учасники Лондонської конференції буцім-то дістали відомості з Каїро, що на Нассера натискають різні держави, особливо Індія і Савді Арабія, щоб він поступився з свого принципово - непримирного становища і виявив більшу схильність до компромісової полагоди конфлікту. Такої полагоди бажає собі більшість учасників Лондонської конференції, які неохоче ставляться до думки бойкоту Суезького каналу й перекинення руху кораблів довкола Африки, бо, мовляв, це принесло б більше шкоди даним державам, аніж Єгиптові: воно влегшило б Єгиптові спокійно перевести вишкіл понад сотні нових лоцманів, дало б матеріяльні користі тим, які не виламались би з солідарности і користали далі з Суезького каналу та не пошкодило б багато Єгиптові фінансово, бо до цього часу він і так розмірно мало користав із оплат, що їх діставав від знаціоналізованої Компанії Суезького каналу. Державний секретар Доллес висловив погляд, що конференція скінчиться в п'ятницю 21 вересня і що він того дня відлетить до Вашингтону.

На Кипрі проголошено генеральний страйк

Нікозія. — Кипрські греки проголосили генеральний страйк на знак протесту проти повішення ще трьох молодих грецьких терористів. Їхня екзекуція на подвір'ї центральної в'язниці в Нікозії була передбачена на п'ятницю 21 вересня ранком. Не тільки саму в'язницю оточено заставами з колючого дроту, але й перегороджено ними перехрестя всіх більших вулиць, щоб не допустити до ніяких демонстрації. За спробу розпочати демонстрацію арештовано кілька осіб. Діючий голова Православної Церкви на Кипрі, єпископ Яннадіос з Салляміс, вислав депеші до президента Айзенгавера, лідера англійської Партії Праці Гю Ґейтскелла, архиєпископа з Кентерберрі й інших різних достойників у світі, з просьбою інтервенювати в англійському уряді проти повішення трьох революціонерів. Діючий грецький віцеміністер закордонних справ Тсатос звернув увагу англійському шарже д'афер що повішення ще трьох молодих греків на Кипрі значно погіршить і так дуже погані й напружені взаємини між Грецією і Англією з приводу Кипру. До цього часу повішено на Кипрі вже п'ятьох терористів. Два з оцих останніх засуджених мають по 22 роки, один 23, — всі три переводили індивідуальний терор в рядах підпільної організації кипрських греків ЕОКА, що стосує терористичні методи в боротьбі за право кипрських греків до самовизначення.

● **В підбігуновій околиці** попали в халепу 5 учених дослідників, три шведи й два москалі опинившись біля Шпіцберґену на льодовику без харчів. Гелікоптер, висланий їм на ратунок із корабля „Об", розбився.

ГРЕЦЬКА КАРОЛІВСЬКА ПАРА В БОННІ

Грецький король Павло і королева Фредеріка, які прибули у відвідини до Західньої Німеччини, розмовляють із західньонім. президентом Теодором Гойсом в замку Бруглє. в Бонні.

АТОМОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ПОЧАЛАСЯ СОВЄТСЬКИМ ПРОТЕСТОМ

Об'єднані Нації, Ню Йорк. В четвер 20 вересня відкрито тут конференцію для мирного використання атомової енергії, в якій беруть участь представники 81 держави. — Завданням конференції випрацювати проєкт статуту для плянованої міжнародної аґенції для справ атомової енергії. Предсідником конференції обрано через аклямацію бразилійського амбасадора до Арґентини Хоао Карльоса Муніза і заступником предсідника чехословацького делеґата д-ра Павла Вінклера. Конференція почалася сподіваним у політичних колах совєтським протестом проти незапрошення до участи в конференції червоного Китаю. Виступив із цим протестом совєтський амбасадор до ЗДА Георгій Н. Зарубін, який заявив, що комуністичний Китай є „справдешнім представником китайського народу" і відсутність представників китайського комуністичного уряду в конференції суперечить встановленій для неї меті і завданням. Зарубін висловив побажання, щоб „направити помилку" і запросити червоний Китай до участи в конференції, але конкретної пропозиції в цій справі не подав. Підтримали Зарубіна в його домаганні представники Індії, Сирії, Індонезії, Цейлону, Юґославії і делеґати держав совєтського бльоку або т. зв. народних демократій. Виступили гостро проти совєтського домагання представники національного Китаю, Колумбії, Південної Кореї, Параґваю і В'єтнаму. — Представники ЗДА і західніх европейських держав у цій справі не забирали голосу. Представник Колумбії підкреслив, що запрошення червоного Китаю до участи в конференції, заініційованій Об'єднаними Націями, суперечило б колишнім рішенням Генерального Зібрання ОН, яке визнало червоний Китай агресором. Конференцію відкрив генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд, який заявив, що її відбуття і її постанови можуть причинитися для скріплення духа співпраці між народами і до зменшення міжнародного напруження. В імені президента Айзенгавера вітав конференцію Луїс Л. Стравс, голова американської Комісії Атомової Енергії, який водночас запросив усіх делеґатів відвідати американські атомові лябораторії в Лонг Айленд, Н. Й. і Шіппінґпорт, Па. Совєтський прем'єр Булґанін надіслав конференції свого листа, в якому заявляє, що заборона продукції атомової і водневої зброї створить сприятливі передумови для мирного використання атомової енергії.

Европейські держави приспішують атомову програму

Париж. — Небезпека відрізання середньо-східньої нафти від доплииву до Західньої Европи внаслідку Суезького конфлікту, спонукує західні держави в Европі до приділювання більшої, як досі, уваги плянам про добування атомової енергії для мирних цілей. Ці настрої виявились на скликаній в середу 19 ц. м. у Парижі нараді так зв. Комітету Дії для З'єдинених Держав Европи. Цей Комітет постав був з ініціятиви відомого звеличника пан - европейської ідеї, французького політика й економіста Жана Монне, який довгий час був головою Вугільно-Стальної Спільноти. У названому Комітеті, як півофіційній організації, є репрезентовані найбільші демократичні партії — а не уряди — шести країн: Франції, Італії, Бельгії, Голляндії, Люксембургу і Західньої Німеччини. — Найкращі фахівці цих країн вирахували, що тих шість країн спроваджує річно нафти й вугілля вартости всього однорічного добування вугілля у Франції. Названих шість держав давно погодились, що ніодна з них не всилі була б своїми коштами й фахівцями створити великий центр добування атомової енергії для мирних цілей. Створення такого центру спонукало б мабуть арабські держави більше шанувати европейський ринок збуту для їхньої нафти.

Французи не мають хліба ні ярин

Париж. — На терені всієї Франції, зокрема у 4-мільйоновому Парижі, пекарі і продавці ярин та овочів проголосили страйк на знак протесту проти заборони уряду проти підвищування цін на ярини, овочі і хліб. Уряд боїться проти інфляції і тому старається за „замороження" цін на продукти першої потреби, але пекарі й торгівці ториною та овочами вказують на подорожіння робітників і транспорту. Пропозицію уряду, щоб обнизити ціну на муку — пекарі відкинули. Конфедерація пекарів, яка гуртує 55,000 цих фахівців, проголосила страйк, який дуже болюче вдаряє особливо по мешканцях великих міст, тому, що легкий білий хліб та ярини — це підставовий харч французів. В деяких містах атмосфера стала наслідком цього така напружена, що посадник містечка Котере в Піренеях, Шарль Фуртін, скінчив самогубством, взявши собі глибоко до серця гострі докори під його адресою збоку мешканців містечка. Ці страйки тим прикріші для Франції, що тамошні настрої напружені через війну в Альжирі і теперішній конфлікт за Суез.

В СВІТІ

● **У Стокгольмі** розпочався процес проти 46-річного спеціяліста від електронічних і радарних споруд, Анатоля Еріксона, за шпигунство на користь Совєтів, ведене впродовж довгих років. Розправу, розпочату 11 вересня ц. м., треба було перервати, бо суддя впав був жертвою нещасливого випадку. Процес викликав велику сенсацію в цілій Швеції, тим більшу, що підсудний розкриває всю шпигунську систему й закидає Москві, що вона вербує шпигунів, шантажуючи їх долею їхніх рідних в СССР.

● **З компанії Кільського каналу** відлетіли до Каїро два кваліфіковані лоцмани й кілька інших урядовців, щоб познайомитись з умовинами праці на Суезькому каналі. Вони застереглись, що це не підписали умови щодо служби Єгиптові. Десять американських лоцманів звернулися до уряду в справі пашпортів на виїзд до Єгипту, але покищо —їх не дістали. Як німецький, так і американський уряди, хоч не забороняють своїм громадянам працювати, де хочуть, ставляться неохоче до переходу їх на працю в Єгипті.

● **Східньо - німецький уряд** закинув західньо - німецькому, що він буцімто зумисне провокує прикордонні інциденти, щоб недопустити до „відпруження атмосфери" між двома німецькими „державами". В одному такому інциденті згинув комуністичний прикордонник. Німецькі комуністи зняли в останніх днях кілька застав, що ділили західній Берлін від східнього. В 1949 р. комуністи поставили 97 „рогачок" на вулицях Берліну.

● **Кавендіш Кеннон,** перший американський амбасадор у молодій державі Марокко, прибув до столиці тієї країни, Рабату. Кеннон має за перше важке завдання — договоритися з марокканським урядом про збереження на території Марокко існуючих там від останньої війни американських морських і летунських баз, розбудованих великим коштом.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИБОРЧА ОДНОДУШНІСТЬ

Очевидно, що при такій клясично вільній системі, як американська, твердження про виборчу однодушність могло б виглядати як парадокс та ігнорація. Ціла бо передвиборча агітація базується на суперечностях між двома головними партіями, Республіканською і Демократичною. Ці партії під час виборчої кампанії обвинувачують одна одну у всіляких провинах, у нездарності, у злих замірах і взагалі громлять одна одну взаємно, аж пір'я летить. Тільки на тлі такої „нищівної" критики свого суперника кожна з партій і кожний з кандидатів представляють свої заслуги, свої здібності і свої спасенні пляни. Проте, у взаємній критиці і полеміці справа, можна сказати, вирівнюється, у кривому дзеркалі передвиборчої кампанії нарід бачить виразніше існуючий стан і тенденції дальшого розвитку, має повну свободу і всі можливості виробити собі на все власну опінію і опісля своїм голосом її висловити і вирішити дальшу свою долю, вибираючи собі відповідних представників.

Усе ж таки, навіть у цих „принципових" передвиборчих суперечностях, можна ствердити повну, або майже повну однодушність американського народу та його лідерів у засадничих справах. Цю однодушність можна легко побачити із зіставлень передвиборчих плятформ обидвох партій. Обидві партії того самого прагнуть і до того самого змагають: до миру, справедливости, добробуту і прогресу в цій країні та у світі. Проблема тільки в тому, хто краще здійснюватиме ті цілі, хто краще надається до проводу у їх здійснюванні. Це саме й є головним предметом полеміки у передвиборчій кампанії.

Зокрема, підкресленим пунктом однодушности в теперішній передвиборчій суперечці є відношення до комуністів та комунізму. На підставі дотеперішніх передвиборчих матеріялів і фактів можна щодо цього поробити деякі дуже промовисті висновки.

Передусім можна ствердити, що американський нарід є справді найбільшим ворогом комунізму. Комуніст тут у понятті народу має свою правильну оцінку злочинця і ворога. Назвавши тут когось комуністом, завжди треба рахуватись з можливістю судової скарги за образу або щонайменше з відповіддю: „Ти сам бандит". Немає тут поняття американського комуніста, бо з цим поняттям неодмінно зв'язана Москва та шпигунство. Характеристикою такого відношення до комунізму і комуністів кожного пересічного американця, себто американської маси, можна вважати хоч би актуальну тепер „війну" фармерки Корнелії Зарічної в Массачусетсі проти стейту за шматок її землі, через який проведено стейтову дорогу. Мовляв, „тут не Росія", щоб можна було від людини щонебудь забрати без її згоди, отже, „тут не Росія", щоб можна було робити людині кривду.

В результаті такого наставлення не існує також внутрішньої американської проблеми комунізму. Немає в Америці вже навіть проблеми „ступайків" чи „прихвоснів" комунізму. Комуністи — це злочинці і вороги, а горстка їхніх „прогресивних" прихвоснів така мінімальна, що не може вважатись за проблему. За вийнятком уповноважених у справах безпеки країни, цими „прогресистами" ніхто вже сьогодні не цікавиться, а вже й мови не може бути про те, щоб з ними хто рахувався б інакше, як тільки з одним із проявів злочинности.

Очевидно, що такий фактичний стан речей ще не значить ,що суспільність повинна цілком легковажити проблему комунізму. Від одного бо гнилого яблука може зогнити їх ціла бочка. А проте, внутрішньо-американської комуністичної проблеми під час цьогорічних виборів не існує з уваги на найбільш однодушну антикомуністичну поставу і наставлення американського народу.

Така сама однодушність американського народу і партій, які змагаються у виборах, існує щодо зовнішнього комунізму ,себто загрози, яку становить для Америки і для світу, його волі та цивілізації ,комуністична Москва. Якщо конкуренційні партії щодо цього роблять одна одній які закиди, то тільки в тому відношенні, що ця комуністична загроза вимагає більшої уваги, більшої рішучости і більшої активности для її унешкідливлення, ніж це було досі.

Такою своєю однодушністю і здецидованістю проти комунізму навряд чи могла б похвалитись будь-яка інша країна. *Це доказує, що не якісь диктатури, а тільки така система клясичної демократії та прислівної вже американської свободи є найкращим і найуспішнішим засобом боротьби проти рабовласницького комунізму, ворога людства і людини.* Американська однодушність у цьому ще тільки підкреслює та виправдує провідне становище Америки у вільному світі.

МІЖНАРОДНА СИТУАЦІЯ І ВІЙСЬКОВІ ПЛЯНИ ЗДА

Голові шефів об'єднаних штабів збройних сил ЗДА, адміралові Артурові В. Радфордові, приписується плян нової стратегії, базованої головно на атомовій і ракетній зброї. Послідовно, за цим пляном число вояків в активній службі мало б бути сильно зменшене, конкретно — з теперішнього стану 2,-800.000 вояків до 2,060.000 впродовж найближчих трьох років, отже майже на 800.000 душ. Ця проблема стала тепер гостро актуальною в зв'язку з двома моментами: календарем, який вимагає складення бюджету секретаріяту оборони на 1958 рік, і міжнародною ситуацією, що виникла у зв'язку з Суезом.

Вересень-грудень — це ті осінні місяці, коли всі федеральні ресорти приготовляють преліmінарі свого бюджету. І тому довгі теоретичні дебати військових фахівців на тему „нового обличчя" стратегії, достосованої передусім до нових винаходів у ділянці зброєння, а також до змін у міжнародній ситуації, мусять замовкнути задля проведення куди прозаїчнішого, негайного і обов'язкового завдання: засісти за стіл і списати цифри, потрібні для втримання збройних *сил на найближчий бюджетовий рік.* Очевидно, що ці цифри не можуть бути схоплені з повітря, а мусять спиратися на деяких загальних принципах. Крім устійнення загальної висоти нового військового бюджету в зв'язку з загальною бюджетовою політикою уряду, при його складенні не можна оминути таких проблем, як проблема нової зброї та її поділу між окремими родами збройних сил, або проблема „наставлення себе" на зброю масового знищення, себто атомову, чи на т. зв. конвенціональну зброю, відому з усіх попередніх воєн, включно з корейською. Неможливо також, складаючи військовий бюджет на один рік, заплющувати очі на дальші роки, бо оборона країни вимагає дальшого плянування: з нею пов'язані не тільки всі замовлення для *озброєння і виві нування* збройних сил, але й закордонно-політичні пляни на дальшу мету, які м. ін., конкретно, передбачають стаціонування військових частин за кордоном, розбудовування чи звуження закордонних військових баз та допомогу для військової сили чужих держав.

У цьому році, навіть цієї осени, бюджетові фахівці з Пентагону мусять розгризти ще кілька інших твердих горіхів: це — виборчий рік, а у передвиборчій кампанії перехрещуються дві суперечні думки: демократична опозиція закидає республіканській адміністрації занедбування в ділянці оборони країни, з другого ж боку маса виборців напевне прийняла б з вдоволенням п о в і д омлення про зменшення числа потрібних рекрутів. Водночас із Західньої Німеччини наспіли тривожні вістки про значний упадок престижу канцлера Аденауера в зв'язку з заповідженою редукцією американського ґарнізону в Західній Німеччині, — а Суезька криза є наявним актом обвинувачення проти надто однобічного плянування „атомової стратегії" та зіштовхування піхоти й узагалі наземної армії з її „конвенціональною" зброєю на задній плян. Англо-французьке побрязкування зброєю виявилось насправді блефом, бо здобувати Суезький обшир атомовими бомбами й далекосяжними ракетами не можна, а наземних військ і транспортних кораблів в Англії замало, щоб вона могла перевести „блискавичну" воєнну операцію проти Єгипту.

Отож, узявши під увагу всі ці найрізнородніші і найскладніші моменти внутрішньо- і закордонно-політичної та фінансової натури, взявши під увагу ще й непередбачено швидку модернізацію совєтської армії і раптову розбудову совєтського летунства, ракетної зброї і підводної фльоти, — у новому бюджеті американських збройних сил будуть збережені — як твердять фахівці в американських часописах — такі головні напрямні: він буде більший за цьогорічний на 1—2,5 більйона долярів, що все ж становитиме куди меншу підвишку, аніж її домагаються секретарі окремих родів зброї; суходільна армія буде зменшена, а летунство дістане більше фондів, але це не буде дуже яскравою диспропорцією, загальна рекрутація буде проводитись далі (відповідний закон втрачає свою силу щойно 1 липня 1959 р.); хоч більший натиск буде кластись на розбудову летунства, ракетної зброї та радарної системи, проте не буде легковажитись наземного війська, яке, при зменшеній кількості вояків, розпоряджатиме небувалою досі вогневою силою. Тому теж нові бюджетові цифри передбачають вправді деяку редукцію американських з а м о р ських ґарнізонів (Південна Корея, Японія, Західня Німеччина), але водночас залищені там війська являтимуть собою велику збройну силу, з уваги на свій рухомий характер, вивінування найкращою модерною зброєю та свій зв'язок з летунськими з'єднаннями і частинами ракетної зброї.

Союзні із З'єдиненими Державами країни дуже недовірливо, ба навіть подекуди з острахом ставляться до того „нового обличчя" американської стратегії, яке виходить із переорієнтування на атомову зброю і керовані ракети .Коли похмурою була перспектива стати взагалі тереном війни при „конвенціональній" зброї, отже із змоторизованими і панцерними військами та „нормальним" бомбардуванням з повітря, то вже повним знищенням країни і масовим винищенням її населення загрожує ведена на її терені атомова війна. Проте, оборонці такого „нового обличчя" стратегії, в даному випадку пляну адмірала Радфорда, вказують на поступ у воєнній техніці якраз у ділянці атомової і ракетної зброї в Совєтах, і твердять, що коли неможливо дорівняти совєтському людському масивові в уніформах, то треба протиставити йому вищу нищівну силу американської зброї. Вони твердять також, що все одно неможливо буде оминути вживання атомової і ракетної зброї, — а користь із розбудовування її та „переставлювання" на неї нової стратегії може бути така, що вона відстрашить большевиків і китайських комуністів від дальших аґресій.

„З СУДОВОЇ ЗАЛІ"

Большевицька преса, це криве дзеркало підсовєтської дійсности, у якому все зашмароване і розкуйовджене виглядає в підмальованому й зачісаному вигляді, ніколи досі не містила кримінальної хроніки. У читача, який цю пресу систематично переглядав, мало складатися враження, що в щасливій країні соціялізму не крадуть, не вбивають і не бешкетують. Очевидно, за Сталіна думали так, що, коли про ці неприємні речі не згадувати, то їх і немає зовсім. У новій добі Хрущова рішили бодай краєчок заслони над кримінальним світом таки підняти. Ближче, так би мовити, підійти до реального життя. І от, від якогось часу в совєтських часописах появилась постійна рубрика: „З судової залі".

Хоч у законодавстві СССР всякий переступ закону є кримінальним злочином, а поняття політичного переступу не існує, годі шукати в рубриці „З судової залі" справ, зв'язаних з антисовєтськими виступами, підпільними організаціями, навіть справ, забарвлених політичним характером. Офіційно таких злочинів совєтські громадяни не доконують. Щодо цього точно додержується сталінської настанови — не згадуємо, значить немає зовсім. Натомість знаходимо в цій рубриці найрізноманітніші побутові злочини.

З кількох чисел „Правди" та „Радянської України" вибираємо пару характеристичних випадків:

„Біля хати *одної* громадянки, що мешкає в селі Кузьмино, спинилась таксівка. Чепурно вбрана жінка вийшла з машини і зайшла до хати. Вона відрекомендувалась господині, як працівниця обласної прокуратури Муравська, і сказала: „Я знаю, ви маєте неприємність. Вчора суд вирішив справу не в вашу користь. Але надію не втрачайте. Приїздіть до мене, до міста Хмельницького. Полагодимо". За ведення справи приїжджа жінка взяла тисячу карбованців. І більше довірлива громадянка вже не бачила своєї гості. Як виявилось пізніше, Муравська такі самі оборудки переводила й по інших селах. Буваючи на судових засіданнях, вона дізнавалась про вироки і другого ж дня йшла чи їхала до невдоволених вироком, обіцяючи полагодити справу. Брала хабарі і грішми і натурою . . ."

Чи не цікавий випадок? Совєтська громадянка дає хабаря „*працівникові прокуратури*" в добрій надії, що цей працівник полагодить справу так, як треба, а не так, як уже полагодив суд. Чи не є це прикладом „віри" совєтських громадян у справедливість совєтського суду?

А ось випадок, який дещо розкриває „соціялістичні відносини" на совєтській фабриці і посередньо потверджує гостру недостачу мануфактури, внаслідок чого широко розвивається спекуляція „дефіцитними товарами":

„Недавно в роздягальні Іванівської м а н у ф актурної фабрики в штанах, що їх залишив робітник Г. Казначеєв, виявлено (!) кусок полотна завдовжки 10 метрів. Цим випадком зацікавилась прокуратура .Виявилось, що Казначеєв систематично займався крадіжками готових тканин. Крадену мануфактуру він продавав Ульяновій, яка перепродувала її по значно дорожчій ціні. Злочинцеві допомагала його мати. Народний суд засудив Казначеєва на ув'язнення в поправно-трудовому таборі на 12 років . . ."

Боротьбі з хуліганством совєтська преса присвячує чимраз більше уваги. Відомо, що для боротьби з хуліганами і всілякого роду порушниками „норм соціялістичного співжиття" по великих і малих містах створено з комсомольців численні відділи сприяння міліції, бо міліція сама ради з хуліганами не може дати. Ось одна з хуліганських справ:

„Романовський Г., Драпій В., Духненко В., Торчишник В. і Дудченко О. на протязі кількох місяців вчинили у Києві ряд злочинів. Романовський, виключений із школи за *погану поведінку*, в Маріїнському парку побив гр. П. В цей час проходили алеєю парку військовослужбовці *Щеглов, Сінєльніков* і Дем'янов. Вони спробували були припинити хуліганські дії. У відповідь на це Романовський бритвою тяжко поранив ляйтенанта авіяції Щеглова, від чого Щеглов через кілька хвилин помер. Верховний Суд УССР засудив Романовського на розстріл, а його товаришів — на 10 років ув'язнення в поправно-трудових таборах кожного . . ."

Опубліковане недавно в „Ізвєстіях" повідомлення про сенсаційне розкриття в Москві шайки грабіжників, розпусників і хуліганів, до якої належали представники совєтської „золотої молоді" — сини та дочки міністрів, генералів і інших достойників — живий і привабливий приклад для Романовських і йому подібних, хоч напевно нікого з цієї „золотої молоді" в Москві не розстріляють.

А ось ще приклад з сільського побуту, в якому фігурують самогон і навіть широковідома з 1918-21 років зброя-„обрізан":

„У напружені дні, коли всі члени колгоспу „Червоні партизани", Носівського району, Чернігівської області, працювали на полях, І. Петренко тинявся без діла по селу. „Фізична праця мені протипоказана", — заявляв односільчанам Петренко. Правда, іноколи він виходив на роботу. Але минало кілька днів, і Петренко знову кидав працю. Для розгульного життя (?) потрібні були гроші, а звідки у Петренка взятися грошам? Тоді він потайки почав варити самогон. Одного разу запросив Петренко до себе свого приятеля І. Білика. Коли вони розпили другу пляшку самогону, Петренко запропонував Біликові обікрасти колгоспний сад. „Ти не бійся, — умовляв він приятеля, витягаючи давно захований ним обріз, — з цією штукою нам ніхто не страшний . . ." Коли злодії набили яблуками мішки, їх зауважив сторож. І тут Петренко пустив у діло обріз. Він стрелив і насмерть забив сторожа. Суд засудив Петренка на розстріл, а Білика — на вісім років ув'язнення . . ."

Петренко, якому „фізична праця протипоказана", міг бути інвалідом останньої війни. Міг бути бувшим совєтським партизаном, покаліченим в боях за „родіну". А може це був просто хворий на якусь хронічну недугу чоловік. Але де в підсовєтських умовах дістав він обріза, для чого і проти кого тримав цю

(Закінчення на стор. 3-ій)

РОРБАХ І УКРАЇНА

19-го липня ц. р. помер, проживши 87 років, один з найкращих знавців европейського Сходу і може один із найбільших приятелів, що їх мала Україна в німецьких політичних і наукових колах.

Народжений 1869 року в німецькій родині в Курляндії, що тоді належала до Росії, Павль Рорбах вчився в гімназії у Мітаві і потім студіював у відомому Дорпатському університеті історію й географію. Докторат здобув у Берліні. Не зважаючи на те, що вийшов з-поміж балтійських німців, які в своїй масі тоді і потім були москвофілами, Павль Рорбах вже з молодих років зацікавився справами Росії і став пропаґатором ідеї розподілу Росії на національні держави, а водночас щирим прихильником національної і державної незалежности українського народу. Почавши із студентських років, Рорбах відбував безупинні подорожі не тільки по Росії та Далекому Сході, але й по Близькому Сході і навіть по Африці. Тому з власного досвіду і студій знав основно політичні проблеми східньо-европейського, азійського та африканського просторів.

Про своє зацікавлення Україною й українськими справами, про те, як воно виникло і розвивалося, писав Рорбах ще чотири роки тому, 1952 року в журналі „Ukraine in Vergangenheit und Gegenwart" таке: „Ще перед вибухом *першої* світової війни я старався вияснити прилюдній опінії й урядові Німеччини, що війна з Росією неминуча і що для *ліквідації* панування ворожої для Европи Московщини над східньо-европейським простором в інтересі Німеччини, Европи й европейської культури треба поділити Росію і спертися в дальшій політиці на волелюбному українському народові. До таких висновків привело мене моє знання східньо-европейської історії, мої студії над початком і розвитком української нації і моє утривалене вже з самого початку живе географічне поняття, яке виробило в мене переконання, що „українство" мусить бути головним елементом німецької і в дальшому також міжнародної політики. Тому я сердечно привітав проголошення державної незалежности України та визнання її державности Німеччиною на мировій конференції в Бересті Литовському".

Свою ідею *розподілу* Росії і звільнення поневолених Москвою народів Рорбах пропаґував у довгій низці статтей, праць і меморіялів. Її обстоював ще 1914 року в брошурі „Війна і німецька політика" і в виданій 1915 року публікації „Бісмарк і ми", в якій м. ін. висловив таку істину: „Якщо Росія буде залишатися в своєму дотеперішньому вигляді, то навіть і найбільша її мілітарна поразка зможе тільки тимчасово зменшити її тиск на Европу". Цього ж 1915-го року Рорбах звертає окремим меморіялом увагу німецькому урядові на важливість української проблеми, бо, мовляв, тільки цим можна забезпечити тривало Німеччину й Европу перед Росією. Визнання України незалежною державою в Бересті Литовському не задоволило Рорбаха, який вимагав ширшої політики і створення цілого фронту держав із визволених з-під московського поневолення народів.

Роки поміж першою і другою світовими війнами присвятив Рорбах дальшим подорожам і студіям різних політичних проблем. Свого зацікавлення Україною не залишив і тоді, після програної Німеччини на Сході, і виявом того зацікавлення було засноване ним разом з іншими німецькими й українськими діячами Німецько-українське Товариство, яке він деякий час очолював, як і журнал „Ukraine", що його він видавав. У своїх тодішніх політичних творах, таких, як „Німеччина між світовими народами", „Політичне світознання для німців", „Німецька думка в світі" та інших, Рорбах завжди звертав увагу на світове значення української проблеми.

Рорбах був щирим німецьким патріотом в широкому розумінні цього слова. Але коли прийшов до влади гітлеризм, то його ледве толерували, а під час другої світової війни заборонили йому виступати з доповідями на політичні теми, зокрема, пропаґувати українську справу. Побіжно тільки міг Рорбах торкнутися цієї проблеми в своїй більшій, виданій уже під час останньої війни праці „Східня Европа". Німецьке військове командування, уважаючи Рорбаха за одного з кращих знавців східньо-европейської п р о б л е м атики, пробувало використати його знання і досвід у вишколі фронтових старшин, висилаючи 70-річного вченого з лекціями по фронтовій смузі. Але й це незабаром припинено, бо погляди Рорбаха надто розходилися з політичною програмою німецької націонал-соціялістичної партії, зокрема з гітлерівською політикою в Україні. Цю політику Рорбах схарактеризував потім, як „безмежну глупоту і злочинну брутальність".

Останні роки свого життя присвятив Рорбах писанню спогадів і опрацьовуванню нових видань своїх книжок „Історія людства" та „Політичне світознання для німців", в яких проводив далі основну свою ідею, що Україна є головним фактором здорового політичного розвитку в майбутньому світі. В ці роки Павль Рорбах зустрів чимало виявів прихильности збоку українців, м. ін. Український Вільний Університет наділив його заслуженою почестю — докторатом „гоноріс кавза", а Українсько-німецьке Товариство іменувало своїм почесним президентом.

Із смертю Рорбаха німці втратили одного з найкращих знавців східньо-европейської проблематики, а українці втратила щирого приятеля.

Н. В.

Ольга Мак

ЛОБО

(Оповідання з бразилійського життя)

(6)

Та раптом голосне, соковите порскання розв'язало всю таємницю: якийсь кінь заблудив на моє подвір'я і тепер чухався об ріг дому! З утіхи й злости, що змішалися водно, я вхопив рушницю, вискочив за двері і що було сили попер нахабного зайду кольбою по крижах. А він навіть не здивувався й не злякався. Повагом посуцув у проломину в старому плоті, на ходу зіскубуючи листя молодої кукурудзи. І лише тоді, як я почав гнатися за ним, щоразу стукаючи його рушницею, наддав ходу і нарешті побіг підтюпцем. Здоровенний, вгодований конисько каштанової масти. Напевне, Елзірин!

— Дідько б тебе побив! — [illegible] самий хвіст, і, все ще схвильований, з розкалатаним серцем, вернувся до дому.

— От що значить не мати пса біля хати! — сказав, закурюючи цигарку. — Ані ночі спокійно не можна переспати . . . З хати не можна відійти спокійно . . .

Так я на всі способи пояснював собі причини свого жалю за Лобом, хоч, по правді сказавши, причина була одна: я любив Лоба. Мене міг би зрозуміти тільки той, хто зазнав стільки невдач у житті, як я, і хто, зневірившись у людях, міг би перенести всю теплоту серця на одиноке живе сотворіння, хоч би й на пса, такого розумного і відданого, яким був мій Лобо.

Я вже не спав до ранку, і ні горілка, ні куріння не могли заспокоїти мого жалю. Постановив собі, що зранку піду шукати. Зайду насамперед до Елзіри. Ні за чим іншим не пішов би до неї, але за Лобом спитати — піду. Може вона знає?

Подумав також, що треба буде також направити пліт довкола подвір'я, але зараз же махнув рукою. Навіщо? Мені більше нічого не потрібно. Мені й так добре.

„Добре" . . . Тьху!

Хоч і не спалося, але й вставати *я не хотів.* Розпучливо дерлися голодні й недоєні кози, жалібно мекали козенята, уперто сокотали кури, просячи кукурудзи, але я не вставав. На злість їм усім не вставав! І хто знає, доки лежав би, коли б раптом двері не затряслися від такого знайомого удару міцних лап і дряпання пазурями.

— Лобо!!!

Я ледве вспів відчинити двері, як уже все моє обличчя і руки були облизані, а штани й сорочка помальовані смужками болота і „попечатані" відбитками брудних, мокрих лап.

— Лобо! Мій песику коханий! Де ж це ти був, га?

Це питання очевидно привело пса в замішання, бо він спустив голову і почав наосліпо подавати мені свою лапу.

— Е-е, рапаїз!*) — крикнув я насмішливо. — Бачу, що соромишся признатися . . . То я за тебе тут цілу ніч думав, а ти тим часом собі на забаву бігав, е? Ех, ти, волоцюго! . . Треба було б тебе прив'язати, але мені шкода. Їсти хочеш?

Звичайно, Лобо був голодний і дав про це знати повними стрибками і нетерпеливим покручуванням хвоста.

— Гаразд! — сказав я. — Ходи, маю для тебе кістку. Розумієш, кістку.

Поки я витягав ту кістку з мішка, голодному Лобові мало хвіст не відірвався, так він нетерпеливо ним крутив. А діставши її, взяв у зуби і запитливо подивився на мене, мовляв: „А ти чому нічого не їси?"

Не треба, звичайно, багато й говорити, що з поворотом Лоба всі були вдоволені: кози дістали своє снідання, були видоєні й пішли на пашу, кури одержали подвійну порцію кукурудзи, козенятам лишилося більше молока, а я не подарував ні вчорашньої вечері, ні сьогоднішньої кави. І працювалося мені того дня, як ніколи, весело.

І знову життя поплило спокійним руслом. Коли не рахувати того, що тепер я чомусь частіше думав про Елзіру, і що Лобо по першій спробі зникав реґулярно щомісяця, то, можна сказати, — все лишилося по-старому. І саме тоді, коли Лобо пропадав у своїх секретних справах, я найбільше тужив і непокоївся, сам не знаю, за ким, чи то за Лобом, чи то за Елзірою, чи то взагалі від почуття самотности.

А Лобо вертався завжди веселий і вдоволений, хоч і мав при тому дуже винуватий вигляд.

— Де ж це ти пропадав, волоцюго?! — зустрічав я його кожного разу з удаваним докором.

Лобо тоді соромливо спускав очі в землю й настирливо пхав мені свою лапу, що треба було розуміти так: „Навіщо це недискретне питання? Маєш тут мою лапу і мовчи . . ." І мені тоді ставало весело, а моя туга майже зникала. Кажу „майже", бо Лобо, хоч і розганяв її, але був таким дивним сотворінням, що нагадував собою про існування приязни й вірности у світі, в яких я був так розчарований. Він відновлював мою віру в існування добра, а з тією вірою, річ ясна, й бажання — того добра зазнати. Сі, мої панове, Лобо був зовсім особливим псом! . .

Одного разу, коли я розсаджував по городі пагінці солодкої картоплі, Лобо, який звичайно у таких випадках лежав собі десь під кущем, підняв вуха і загарчав. Кинувши оком вниз до болота, я побачив Елзіриного батька, що вертався з полювання на качок.

— Спокійно, Лобо! — гукнув я до пса. — Це — свій!

Лобо піднявся з місця і побіг назустріч Педрові. Той, побачивши собаку, зупинився в нерішучості.

— Ідіть сміливо, сеньйоре Педро, — заспокоїв я його. — Він не зачепить. Лобо, це — свій!

Але Лобо завжди у таких випадках мусів гостя обнюхати сам, немов би для того, щоб переконатися, чи я маю рацію. Тож і цим разом він лише оглянувся на мене, ніби кажучи: „Не бійся, я вже знаю і нічого тому чоловікові не зроблю. Я тільки хочу його понюхати", — і побіг далі. Але, добігши вже на віддаль яких трьох кроків, Лобо раптом шарпнувся і всім тілом подався назад. Мені й дух перехопило, бо я був переконаний, що пес в ту ж хвилину кинеться на гостя і вчепиться йому в горло. Та Лобо й не думав того робити, навпаки, моментально скрутився і, переляканий та якийсь посоловілий, відвернувся від Педра в іншу сторону. Спочатку помалу, потім скоріше, а нарешті, як куля пустився у напрямі до двору і зник з очей. Вивчивши досі кожен рух і кожний погляд свого приятеля, я тепер стояв здивований, не знаючи, що могла така поведінка означати. А Педро якось багатозначно подивився йому вслід і свиснув.

— Добрий день, Антоніо, — звернувся до мене, подаючи руку. — Як живеш?

— Отак, як бачите. А ви як? — відповів я, ще думаючи над Лобом.

— Богу дякувати. Працюєш?

— Отак, потрохи . . .

— Повирубував би ти оті кущі, спалив би та прийшов до нас позичити коні й плуг — от і мав би гарний кусень поля.

— Навіщо?

*) „Рапаїз" — хлопець.

„З СУДОВОЇ ЗАЛІ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

гостро заборонену владою зброю? Чи все це так просто виглядає з тими колгоспними яблуками, як представив кореспондент з „судової залі"?..

А хто з читачів сумнівався б, що в Совєтському Союзі також немає „кіднеперів", то ось один випадок, з тою різницею від подібного американського, що совєтські „кіднепери" викрадають дітей не як заставу під вимагані тисячі долярів, а — прадавнім циганським способом — для жебрання з їхньою поміччю милостині у жалісливих громадян:

„...Хлопчик, — читаємо цю історію про викрадену дитину, — пам'ятає, що вдома мама звала його Юрком, що ім'я його тата Іван, а мами — Маруся. Він пам'ятає, що якось зимою увечері до них застукав якийсь дядя і попросився переночувати. А ранком, коли Юра катався на санчатах, нічний гість підійшов до нього і запропонував проїхатись на паровозі... Відтоді ось уже півроку Юра не бачив своїх батьків. Дядя возив його в порожніх вантажних вагонах, водив пішки по болотнистих весняних шляхах. В місті або в селі дядя ходив з Юрою по приймальнях різних установ і, посилаючись на свою старість, просив грошей на „виховання" сина. Остаточно замітаючи сліди, дядя звелів хлопчикові називати себе батьком і дав йому інше ім'я. Хто ж це такий теперішній „батько" Юри? Це — Істомін Павло Іванович, інженер-плановик, а насправді людина без певних занять, яка кочує по великих і малих містах, краде і експлюатує малих дітей..."

Як видно з цих кількох злочинних випадків, кожний з них міг би статися також і в Америці, і в Англії, і в Франції. Люди є люди, гірші і кращі в кожній країні. Основні причини злочинности — нездорові соціяльні умовини, родинні неполадки, матеріяльна незабезпеченість, зле виховання. Внаслідок майже 40-літнього большевицького панування, матеріяльний рівень населення СССР в порівнянні з країнами Заходу значно відстав. Соціяльні проблеми в Совєтському Союзі, що роз'їдали колись стару дореволюційну Росію, не лише не розв'язано, але вони ще більш загострились. Натомість в безклясовому, як твердять большевики, суспільстві появилися нові хронічні боляки, притаманні лише тій політичній системі, яка їх породила: крайня соціяльна невпорядкованість ще невиразно поділеного на нові кляси-касти суспільства нехіть до праці на державу (іншої праці немає) і нехлюйське, „казьонне" відношення влади до окремої людини та її інтересів. Можна припускати, що досі приховувана владою злочинність в Совєтському Союзі набирає застрашуючих форм, коли нові диктатори рішилися порушити довголітню мовчанку і піднести краєчок заслони над цим темним світом.

В. С-ко

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

У КИЄВІ ВСТАНОВЛЕНО ПАМ'ЯТНИК ІВАНОВІ ФРАНКОВІ

На майдані ім. Франка в Києві, біля театру, що носить ім'я великого Каменяра, 28-го серпня відкрито пам'ятник Іванові Франкові. На відкриття зібралися тисячі киян, а також численні гості з різних країн світу. Пам'ятник відкрив голова уряду УССР Н. Кальченко. Пам'ятник являє собою бронзове погруддя Ів. Франка долота різьбарів А. Білостоцького та О. Супруна. З-поміж численних промовців на відкритті пам'ятника промовляв також М. Рильський. „Іван Франко! — сказав він — Низько і глибоко клонимо ми чоло перед цим іменем, як клонять чоло люди світу перед іменами Вольфґанґа Гете, Джорджа Байрона... Тараса Шевченка. Іван Франко — це розум і серце нашого народу, це боротьба, мука і передчуття щастя України..." На відкритті виступали також віце-президент Академії Наук УССР Г. Савін, внучка Франка, З. Франко, мистецький керівник театру ім. Франка Г. Юра та ін.

● **Команда фльоти** повідомляє про те, що вдалося зловити перші радіові хвилі з планети Марс. На основі них трансмісії твердять, що на Марсі пересічна температура нижча від точки замерзання води, і тому життя там немає.

З наших буднів

СОЛОДКА І ГІРКА ПРАВДА

Недавно я був у Филаделфії і почув там в українській радіопрограмі ім. В. Блавацького цікавий репортаж пера проф. Шанковського з його подорожі по Альберті та інших скупченнях нашої іміґрації в Канаді.

Автор був заскочений і впарі з тим захоплений силою та вітальністю українського елементу в тих сторонах. Він зустрічав села й містечка, де не почуєш іншої мови, крім української. Молодь з третього, тут народженого покоління, ходить в неділю до церкви в чудових українських вишивках, — що їх ми тут бачимо лише на показах української ноші... Молоді студенти й студентки, теж з третього покоління, говорять прекрасно по-українськи...

Мимоволі виринає питання: чи напише те саме, колись, за 50 років, подорожник по З'єдинених Державах про дітей та внуків політичної еміґрації?..

Не знаю, чи багато з читачів „української Свободи" читали в „англійській Свободі" („Юкраїніен Вікли") промову сенатора Василя Валла, виголошену на 23-ій Конвенції Ліґи Української Молоді Північної Америки в Бофало?

Цей канадійський сенатор, який на вступі заявив, що він гордий з приналежности до українського народу, зацитував своїм слухачам пророчі, як сам висловився, слова великого державного мужа Канади, сер Вілфреда Лоріє. Сер Вілфред порівняв Канаду до величавої ґотичної святині, де елементи, з яких вона збудована, гармонійно поєднані в архітектурну цілість, але жаден з тих елементів не затратив своєї первісної природи: мармур лишився мармуром, ґраніт — ґранітом, а дуб — дубом...

Сенатор Валл клав глибоко в серце ці слова п'ятисоткам учасників Конвенції, молодим, тут народженим американцям і канадійцям українського роду.

У величавих структурах, що їм на ім'я Злучені Держави" і „Канада", вони — сини і дочки українських поселенців повинні зберігати шляхетну відмінність українського дуба, що так гармонійно доповняє й прикрашує архітектурну єдність цих будов...

І знову „муляє душу" надокучливе питання: чи багато синів і внуків політичної іміґрації збереже цю шляхетну відмінність українського дуба?..

Як воно буде з синами і внуками, коли вже тепер деякі батьки „інтеґруються" в такому „американському" темпі?.. Дехто, правда, має виправдання: „Ах, хочу нарешті вирватися з того українського ґетта!"

Що ж... Коли хтось думає, що вихід з ґетта мусить означати затрату української душі — той ледве чи буде дубом, або мармуром при побудові нової святині. В найкращому випадку стане підстілкою під ноги, коло її порога.

Ікер.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

• НАУКА •

• РІЗНЕ •

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

● HELP WANTED—MALE ● • PROFESSIONALS HELP •

N. PICKENS IMPORT CO.
31 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.
ORegon 5-6861
пошукує
дуже доброго механіка
— мусить бути експерт в німецьких радіях і німецьких патефонах.
Висока платня після умови.
Місце вільне від зараз.

● Help Wanted Male-Female ●

Відома фірма Candle & Watch Novelty в Chatham пошукує операторів до примісної спільної праці. Денна шифта початково $1.35 на год. + „овертайми". Нічна зміна з додатком бонусу. Вимагається добрих рекомендацій.
CHATHAM CANDLE CO.
116 Summit Avenue, Chatham, New Jersey
MErcury 5-5300

● ПРАЦЯ ●
Help Wanted—Female

"MERROW" ОПЕРЕЙТОРКИ досвідчені на светерах. Доскональні умовини праці. Висока платня для добрих працівниць. Влиз. дому.
EV 6-6150

МАШИНОВІ ОПЕРЕЙТОРИ Жінки від 20-35 р., постійна праця, 5 днів тижнево, 40 год. Добра платня, 1½ часу за надчас. годин. Платні вакації і свята. Дарові мед. асекурація і госпіталізація для робітників і родини. Асекурація на життя і проти випадків. Пильні користі. Голоситись:
WHITLOCK CORDAGE CO.
Foot of Lafayette Street
Jersey City, N. J.

● ПРАЦЯ ●
Help Wanted—Male

ПОРТЕРИ у віці до 55 р. Добрі умовини. Тільки денна і нічна зміна. Досконалі окруження.
Miss Dean, Personnel
East Orange General Hospital
Central & Munn Aves., Orange, N. J. OR 3-1370

TOOL and DIE MAKERS і практиканти.
Висока платня. Першоклясні фахівці. Доскональ умовини праці. Постійна праця, добра платня. 1 блок від IRT сабвею.
NELSON TOOL CO.
781 E. 142 St., Bronx, N. Y.

КРАЯЧ М'ЯСА ... годин, примісне оруження, досвід.
MATPAC INC.,
93-25 Rockaway Blvd., Ozone Park, Queens
VI 8-1500

ОПЕРЕЙТОРИ
Праця на Campbell машинах, до шиття, при шкіряних виробах. Постійна праця, добра платня. Гарні умовини.
WHITE HOUSE PRODUCTS
360 Furman St., Brooklyn, N. Y. Near Boro Hall.

МАШИНІСТИ
LATHE HANDS
Milling Machine Hands
ALL-AROUND MEN
Постійна праця і добра платня для відповідного мужчини.
SANFORD MFG. CORP.
1020 Commerce Ave., Union, N. J.

TOOLMAKER-MACHINIST
До $3.00 на годину, першоклясний мужчина 45 років і більше. Дуже цікава праця в малій приватній фабриці на Бруклині при експериментальних і цікавих автоматичних прод. виробах. Телеф. Glenmore 2-2200 для умови для вашої візити.

ГОДИННИКАРІ,
фахівці годинникових оправ і направи. Добра платня. Доскональі умовини праці. Голоситься особисто.
PRESTIGE WATCH CO.
34 West 46th St., New York City
CO. 5-1060

СВЕРДЛЯР БОР-МАШИН
з досвідом в прецизійних частинах борування і складання. Відповідальна працювати самостійно "own set-up."
HERTLEIN SPECIAL TOOL CO.
Mount Vernon 8-5552

MILLING MACHINE OPERATOR
Першоклясний на спеціальній машині до знаряддя, борування, скл. частин і прецизійного відділювання. Відповідальні до самостійної праці.
HERTLEIN SPECIAL TOOL CO.
Mount Vernon 8-5552

TOOLMAKERS—HUB CUTTERS
з досвідом до еластичних годинникових браслет. Потрібне знання "of transfer & progressive dies". Добра платня, примиі умові, праці. Платні свята, вакації, госпіталізація й інші користі.
FINESSE WRISTLET INC.
19 W. 21 St., N.Y.C. —CH 2-3625

TOOL & DIEMAKER
Досвід "progressive die making". Мусить бути першоклясний. Постійна праця, добра платня. Праця близько дому.
MO 5-2900, Bronx, N. Y.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED—MALE ●

Tool & Die Maker
ПЕРШОКЛЯСНИЙ
Мусить вміти самостійно робити "tool & dies".
Праця у власній початковій фабриці N. Y. C.
Не державна праця.
Горожанства не вимагається.
ПРАЦЯ ПІСЛЯ УМОВИ.
ДОСКОНАЛА НАГОДА.
TA 8-2657

* CABINET MAKER
Full exper., all machines
* MAINTENANCE MAN
Factory experience
Electric high pressure steam
* SHEET METAL MAN
Fabricating & forming exper.
* SILK SCREEN MAKER
Top man only required.
Very close registration.
Apply
PLASTIC SERVICE CORP.
Rt. 23 & 46 Montain View, N. J.
Boonton Bus #80

Першоклясний і Другоклясний
LATHE HAND
або
МЕХАНІК
до прецизійної роботи середнього розміру.
Добра платня. Робочі користі. Постійна праця в розширюваній концерні.
Горожанство не вимагається.
SUSSEX INSTRUMENT CORP.
129-01 — 18th Avenue
College Point, L. I., N. Y.

● PROFESSIONALS ●

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усування всіх видів, зайвого волосся, "Facial Lip-lift", без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

● FOR RENT ●
ПОМЕШКАННЯ

Перший поверх 5-кімн. **АПАРТАМЕНТ ДО ВИНАЙМУ**
Українська дільниця не „Істсайд". Треба купити деякі меблі. Голоситись:
W. CHUPA
240 E. 6th St., New York City
ORegon 3-2707

● REAL ESTATE ●

BALDWIN, 7-кім. мур. з анг. камення і „стукко" дім, гриф. дах, ручно тесані бруси, вітальня, коминок, кахл. кухня, 3 спальні, 2½ лазнички, кипарисова від. кімната, сіткова веранда, гараж з елек. дверима, чуд. краєвид, ¼ акр. ліску над потоком, прив. острів, сліпа вулиця. P.M. & Sat.-Sun. call BA 3-0237; wkday BO 9-6134. — Жадає тільки $26,500.

GLEN COVE, 6 кімнат (окремо їдальня), 3-річний дім, чистий. Легко перерobити на дім-ранчу. Положена на горі в тіні дерев, гар. краєвид. Північне побережжя, кілька кроків до склепів і шкіл. LIRR. — $16,890.
Glen Cove 4-5190.

НА ПРОДАЖ — 8-РОД. ДІМ
при 7-ій вул. схід в Ню Йорку, близько парку, $15,000. Телефонувати, щоб договоритися тільки вечорами до:
ZVONCHEK
HI 6-4239

ГАРНИЙ ВЕЛИКИЙ 3-РОД. ДІМ,
20 кімнат 6-7-7 і 3 лазнички. Парове огрівання, 1-ий поверх.
354 S. 6th St., Newark, N. J.
ES 3-9152

SUSSEX COUNTY, Lafayette — гарний старий дім, 7 кімнат, 1½ лазн., 1 акр. Свіжо і гарно відновлено. Вел. вітальня, коминок, соп. їдальня, кухня ... 3 спальні, гол. і лазничка ... Newton ... Жадає $13,500. Телеф.: NEwton 1451W or Box 1001, Sparta, N.J.

● BUILDING MATERIALS ●

IDAHO - панелі з крученої сосни, тапети, 7 ft. довгі за 24½ sq. ft. Інші так дешево як 15¢ за sq. ft. Sheet Rock від 5¢ sq. ft.
ACE LUMBER SUPPLY CO.
32-02 Astoria Blvd. Long Island C
RA 8-5900

● РОЗШУКИ ●

Пошукую Д-р Марію АЛИСЬКЕВИЧ, яка приїхала тому 6 р. з Німеччини до Каліфорнії. Маю вістку від її мами. Хто знає бо про неї або вона сама, прошу писати до:
Dr. IRENE STEFANIWSKA
662 So. 19th St., Newark, N. J.

Пошукую Івана ЯЦУХА, що походить із села Котлинобля, пов. Любачів. Маю вістку від Гриця Яцуха. Хто знає би про нього або він сам, прошу зголоситись на адресу:
WASYL MELNYK
13458 Mitchell, Detroit 12, Mich.

Родина Степана ДОРОШЕНКА пошукує Николая Сергієвича Трифімовського з жінкою Анастасією Адамівною Вагнер, також її брата Олександра Адамовича Вагнера. Прошу писати на адресу:
M. KUKLISIN
42 W. 18th St., Bayonne, N. J.

Пошукую
БОГДАНА ГАВРИША,
сина Еміліяна Гавриша. Маю лист від його тата з Нижанковець, повіт Перемишль. Моя адреса:
PELAHIA HAWRYSZ
835 Nimick Avenue
Monaca, Pa.

Пошукую братаничів Андрія і Мартина ЗВАРИЧІВ з с. Рейкинці, пошта Фіштин Проскурівська, пов. Камінь Подільський, Україна. Правдоподібно живуть в ЗДА. Прошу писати на адресу: Joe Prysiazny, 166 Manhattan Ave., Brooklyn 6, N. Y.

● FOR SALE ●

ПАНСІОН — ВІДПОЧИНКОВИЙ ДІМ
8 спалень, приміщення на 20 ос., (2) веранди, (2) їдальні, (3) прибиральні, внутрі і надворі, душі, потік на городі, (2) акри землі, повне вилаштування, зимна і гаряча вода, охор. сітки, T.V., низькі податки, гол. гаївкі — $18,000. Пишіть або телеф.: Harmony Lodge, Box 122, R. D. 1, Catskill, N. Y.
Palenville 3478

ГАРНИЙ
6 КІМНАТНИЙ ДІМ
В ГОРАХ,
Всі вигоди, гараж, курник, 3½ акрів, вервена криниця, все за $3,500. Пишіть:
BOX 80, KERHONKSON, N. Y. або тел.: Kerhonkson 3416

WHITESTONE, Robinswood — $29,000. Модерний в стилі мур. дім-ранчу. Центр. зали, простора вітальня, 2 комінки ... 3 спальні і 2 лазнички. Відпоч. кімната 5 кручь. сосна. Зараз до займаття.
FL. 3-0249

● MISCELLANEOUS ●

10 вел. алюмінійові сітк. охоронні вікна. Сатиновоcо полиску, охоронні двері.
СПЕЦІАЛЬНО $199.—
Безплатний показ і естімейт.
ALL CRAFT
Телефонуйте: Newtown 9-9797

WASHINGTON HEIGHTS FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Забезпечує конта до $10,000
Платить 3% дивіденди.
1390 St. Nicholas Ave. N. Y. C.
275 W. 231 St., Bronx, N. Y.
371 E. 149 St., Bronx, N. Y.

You can have a BETTER career in
Transportation
Well-paying, interesting jobs with secure futures are offered by leading firms for trained traffic men and women. Prepare for them now in practical workshop courses. Classes forming now in Traffic Management, Rates, Tariffs, Interstate Commerce Law, Import & Export Procedure, Air Freight, Motor Carrier Management and Material Handling. For students with and without experience. Free life-time placement service. Approved for Veterans. Reap the rewards of knowledge in a booming business.
Choose your course now! Write or phone for pass to a regular class session. Also ask for free Booklet "U" "Your Career in Traffic Management."
TRAFFIC MANAGERS' INSTITUTE, INC.
151 Nassau Street,
New York 38, N. Y.
BArclay 7-3852

Зміна адреси.
ВСІ ЗАМОВЛЕННЯ CO-Skin
надсилати на нову адресу:
M. KOSKA Mfg.
618 Emmett Street, Phoenixville, Pa.

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

НЕБУВАЛА НАГОДА!
ДО ПРОДАЖУ — ХОЛОДІЛЬНЯ - БУДИНОК
разом з комфортовим мешканням для одної родини.
Робота легка — приймати для переховування м'яса в холодільні від довколишніх фармерів.
Чистий дохід річно — 6-7 тисяч долярів. Можна підвести до 10 тис. і навіть більше. Причина продажу: двоє старших людей хочуть перейти на пенсію.
Приступна ціна — бо без посередників.
Чудова гірська околиця — 130 миль від Ню Йорку.
Наша адреса:
CATSKILL PARK LOCKER PLANT, — LEXINGTON, N. Y.
Tel. 2689

● MISCELLANEOUS ●

ВЕСІЛЛЯ
комплетна ціна $4.75
з шампаном.
Доскональ кухня.
БАЛЕВА ЗАЛЯ.
Свіжо відновлено. Спеціяльні ціни на товариські забави.
HOTEL MARTINIQUE
32nd St. & B'dway, N. Y. C.
PE. 6-3800 Ext. 117

Користайте з найкращої нагоди:
КУПІТЬ НОВИЙ з 1956 р. MERCURY
у найсолідніщого продавця ст. Ню Йорку.
● Найбільше заощадження
● Найнижчі рати
● Найвищі ціни при виміні
Ціни нижчі, трикратно найдешевші від інших моделів.
Також в продажу люксусовий **НОВИЙ 1956 LINCOLN**
Фірма понад 40 р. чесного продажу.
MEZEY MOTORS
Authorized
Mercury - Lincoln Dealer
1229 2nd Ave. and 64th St.
New York City
Відкрито вечорами.
Тел. TR 8-2700

ПОСТАВТЕ СВОЮ РОДИНУ І ПРИЯТЕЛІВ НА НОГИ!
Виберіть їм пару на черевики ... взуття. Шкіра найкращої якости, через яку не проходить вода. Шкіра добра для обув'я в місті і в селі. Замовлення виконуємо солідно і скоро.
NORTH AMERICAN LEATHER CO.
177 William Street,
New York City
Напроти
Beekman St. Hospital
Tel.: CO 7-4495

Читайте щоденник „Свободу"

МУЖЧИНА віддіжає 1-го жовтня до Маямі. Має 20-річний різнородний досвід і готов репрезентувати поважне промислове підприємство. Платня на базі постійної платні або відсотків. Пишіть: Box 5-11A, Rm. 830, 11 W. 42 St. New York City.

DINER — Rackaway Park, ідеальне положення близ. станції. На базі процентів або продається в цілості. Чудова нагода для відповідного мужчини. Треба оглянути, щоб оцінити. Потрібний досвід і мала готівка.
GR. 4-8878

ДЕЛІКАТЕСЕН - ГРОСЕРНЯ
Mt. Vernon, продаж з стратою, добрий бізнес, ідеальне для подружжя. Закривається в четвер 1 P.M., в неділю 2 P.M.
Поміркована ціна.
Mount Vernon 8-1545

ДІМ І БІЗНЕС
Тільки $19,000. Солід. мур. 2-род. дім, гараж на 3 авта, гросерня і делікатесен. Чисто, модерно. Прибуткова продаж „сендвічів". З уваги на недугу, мусить продати.
Тел.: DA 6-7308

DELICATESSEN
Well stocked, clean.
Does $100,000 yearly.
Reasonable.
LA 8-1516

MNFR переопроваджується до N. Y., і продає з стратою майже в новому стані фабрику з 36 машинами до життя. Ідеальне для дитячого одягу. Фабрика теper працює в повній праці. Можливості крою й експедиції.
DI 5-8376

ГРОСЕРНЯ — БРОНКС
Найкраще положення.
Добрий бізнес, жадає тільки $1,500 за ключ плюс товар. Продається з стратою з уваги на недугу.
CY 2-2900

В серці POCONOS, з повним влаштуванням **ЛАНЧОНЕТА**, 2 газ. рури вздовж гайвею. Апартамент з олив. огріванням і ... акрів землі. Тільки 116 м. до Ню Йорку.
Жадає $10,000 за всьо.
RE 4-0606

● MISCELLANEOUS ●

МАНУФАКТУРНА ВИПРОДАЖ

МУЖЕСЬКІ УБРАННЯ 100% шерст. вовна	Вартости $49.50	$21.50
РУЧНО ШИТІ УБРАННЯ 100% шерст. вовна, одно і дворядівки+4	Вартости $69.50	$29.50
ВОВНЯНІ ПЛАЩІ	Вартости $39.50	$23.50

Нижче власної ціни.
KAYBROOKE CLOTHES
141 5th Avenue, at 21st St., N.Y.C. 3-ій пов. Tel. AL 4-9045
Години 9-6 щоденно — в четвер до 7 P.M.

АРТРЕТИЗМ

Нормальна рука

Досліди в SPEARS відкрили двері для видужання тисячам тих хворих, що вже не мали ніякої надії на поміч у їх артретичних і ревматичних болях.
Якщо ВИ заінтересовані в цьому лікуванні, що допомогло вже так багато людям в їх болях і скалічені, звертіться листовно до нас за відповідною безплатною літературою та відвідайте Вашого місцевого лікаря - хіропрактора.

Артретична рука

Spears Chiropractic Hospital, Dept. B-102, Denver 20, Colo.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню)
має на складі великий вибір осінніх і зимових КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах власного виробу та відомої марки капелюхи KNOX.
Кожний капелюх гарантований. Купілений в нас капелюх чистимо фабричною методою.

Пригадуємо, що у нашому відділі **МУЖЕСЬКОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ** перворядної якости різнородні сорочки, знаної марки "**JAYSON**". Хто купить тепер цієї марки білу сорочку Whitehall Shirt в ціні $3.95 одержить білет і щасливе число в нагороду якого є: жіноче мінкове футро вартости $4,000 і 99 інших вартісних нагород. Зайдіть тепер — цей конкурс важний до 31-го грудня 1956 р. — Всі сорочки гарантовані в праній. У великому виборі також: дощевики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, маски, шалики й інші зимові речі.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.
—● Отворено щоденно до 8-ої веч., в суботи до 10:00 ●—

УВАГА!
Постійна виставa телетехнічних виробів на 1957 р.
Імпортовані
КОРОТКОХВИЛЕВІ РАДІЯ
різних німецьких і англійських фірм, з грамофонами або без.
ТЕЛЕВІЗОРИ
й інші вироби фірми General Electric, якої ми є представниками.
МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ І ФОТОАПАРАТИ
різних німецьких фірм від $49.95.

KARS Jewelers
ЄДИНА ЮВЕЛІРНА • КРАМНИЦЯ •
ДУЖЕ ВІДОМА СЕРЕД • УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІКИ •
» ВЛАСНИЙ ІМПОРТ ТА ФАБРИКАЦІЯ «
216-218 E. 14th St. - New York 3, N.Y.
Біля кіна JEFFERSON - 2-ий дім від рогу 3rd AVE.
• ТЕЛЕФОН GR 3-5875 •
• НАД ВХОДОМ ВЕЛИКИЙ ГОДИННИК

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ НА 1957 РІК
Призначено на відкриття сезону 200 пар жіночих, мужеських і кишенькових годинників, швайцарських фірм "Cyma — Tavanesse Watch" і "Doxa" на 17 каменях, 14 кар. золота з 3-річною письмовою гарантією від $49.95.
Також на складі по низьких цінах годинники, швайцарських фірм як Schafhausen, Omega, Longines, Tissot та інших до 50% дешевше.
Великий вибір брилянтових перстенів найліпшого шліфу від ¼ карата до 3-ох каратів, також шлюбні обручки, браслети, кульчики, нашийники, брошки, хрестики, ланцюжки. Жіночі 14 кар. золота перстені з різними каменями від $6.95. Столове срібло і пера Pelikan, Parker, Waterman й інші. Також багато інших ювелірних виробів нашої фабрикації в європейських стилі.
Жадайте КАТАЛОГІВ. — Виконуємо поштові замовлення.
● Довготермінові сплати без doчислювання процентів на банк. ●
Наша ювелірня й годинникова робітня рекомендована знаною фірмою Omega.
● Письмова гарантія — безплатне гравіювання. ●
Наша вистава займає кольосальне місце нашого просторого магазину, спеціяльно удекорованого фірмою General Electric, де на складі знаходиться багато товарів ювелірних і радіотехнічних для вибору і потреби кожного клієнта.
УВАГА! — Заки прийдете до нас по закупи просимо провірити ціни й товари в інших склепах, щоб переконатися, що наші вироби є найліпшої якости і по найнижчих цінах.

● РІЗНЕ ●

АРКА
48 Іст 7-ма вул., в Ню Йорку
(тел. GRamercy 3-3550)
Великі, грубі,
ВОВНЯНІ ХУСТКИ
з довгими френзлями.

МЕТА УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
236 E. 14th St. NEW YORK 3, N.Y.
РЕКОМЕНДОВАНА швайцарськими фірмами ЛОНЖІН та ТІССОТ

"Zorya" Parcels
36 East 1st Street
New York City, N. Y.
(ORegon 4-3930)
забезпечує найскоршу посилку ПАКУНКІВ до всіх країн Європи.
НАЧКИ ПЕРЕСЛАНІ НАМ ПОШТОЮ, полагоджуємо в тому ж самому дні.
Власний склад: харчів, матеріялів і галянтерії.

Можна тепер дістати в ЗДА "UKRAINIAN SALVE MAZ."

UKRAINIAN УКРАЇНСЬКА МАСТЬ SALVE

НА АРТРЕТИЗМ, ПОСТРІЛ І РЕВМАТИЗМ.
МАСТЬ UKRAINIAN SALVE помагає на облекшення болів і поганого почуття, що його викликує постріл, артретизм і ревматизм. Приносить пільгу в болях мускулів, які є наслідком надмірної праці і перевтоми. Цю мость порyчається особливо на болі мускулів на спині в лопатках, на раменах і суглобах. Замовте відразу один слоїк.
2 oz $1.25
поштова оплата .... .15
Пишіть до:
DUFFERIN DRUG STORE
239 Dufferin Avenue
Department 2.
Winnipeg, Man., Canada

ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ

ОБУВ'Я ОДЯГ МАТЕРІЯЛИ ХАРЧІ І ІНШІ ТОВАРИ
ЯКЩО ВИСИЛАЄТЬСЯ З ЛОНДОНУ ПОСИЛКА БУДЕ ДОСТАВЛЕНА СКОРІШЕ І ПЕВНО. ГАРАНТУЄМО ДОСТАВУ АБО ЗВОРОТ ГРОШЕЙ.
Митні оплати платимо в Лондоні. Ваші приятелі чи Рідня в Европі не будуть обтяжені жадними доплатами. Мито і кошти пересилки включені в ціну нашого експорту.
Пишіть по-українськи по наш новий каталог.
Lampert & Polimex Co.
45 CROMWELL ROAD, LONDON S.W. 7, ENGLAND

ВАШУ УЖИВАНУ Й НОВУ ОДЕЖУ
(в добрім стані)
ВИСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
До деяких країн з оплаченим тут митом.
Ви можете посилати нам пачки, а ми зараз подамо Вам кошти зв'язані з пересилкою.
Також висилаємо купони англійських матеріялів (великий вибір купонів) ХАРЧОВІ ПАЧКИ І ЛІКИ до деяких країн з оплаченим тут митом.
Скора і точна обслуга.
Представництво посилкам відборних.
RALLINGTON CORPORATION
303 West 42nd Street, N.Y.C. — Tel. PL 7-2258
М. Грей (Грушко).

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте нас в день чи в ночі.
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET, cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Підпирайте підприємства, що оголошуються в „Свободі"

Hallett & Hallett
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
Since 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd. & 147th St.
Flushing, L. I., N. Y.
Howard L. Hallett, Jr., Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ШКІРА
ВЖЕ ОПАКОВАНА! — КУПІТЬ І ШЛІТЬ ВАШИМ РІДНИМ В ЕВРОПІ.
ШКІРА на чоботи
● Купуйте прямо по гуртовій ціні. Одержите найкращу шкіру на верхи і золі, яка є в нашій країні, по гуртовій ціні.
ЗАМОВЛЯЙТЕ СПЕЦІЯЛЬНІ **ПАКУНКИ**
З ШКІРОЮ
(великий розмір)
в яких є матеріяли на верхи, золі, футрівка і шкіра до викінчування. — Чорний колір.

ШКІРА НА ВИСОКІ ЧОБОТИ	Ціна шкіри, як висилаємо до Вас	Ціна шкіри з висилкою до Европи вкл. пошт. оплату, мито і пересилку.
1 пара	$13.00	$32.00
2 пари	$25.00	$50.00
3 пари	$35.00	$67.00
4 пари	$45.00	$82.00

Ми можемо висилати спеціяльні пакунки з шкірою прямо до Европи, через агента з дозволом в нашому місті. Ціни включають всі митні оплати, всі кошти пересилки і контролі та забезпечення гарантії доставы.
Замовляйте сьогодні або зайдіть оглянути.
Connecticut Leather Co.
75 WINDSOR ST. HARTFORD, CONN.
Телефон: Jackson 2-2251

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

Українська взуттєва крамниця
"KARPATY SHOES"
153 SECOND AVE. (bet. 9 & 10 Sts.), NEW YORK CITY
Tel.: ALgonquin 4-1893
● поручає добріне і доброякісне взуття для всієї родини по догідних цінах. Взуття на шкіряних підошвах і походить від відомих американських фірм або з закордону.